

Saksalaisen jalkaväen panssarintorjuntaan käyttämät aseet 2. maailmansodassa

Osa 6: Pistooli- ja kiväärigranaatit

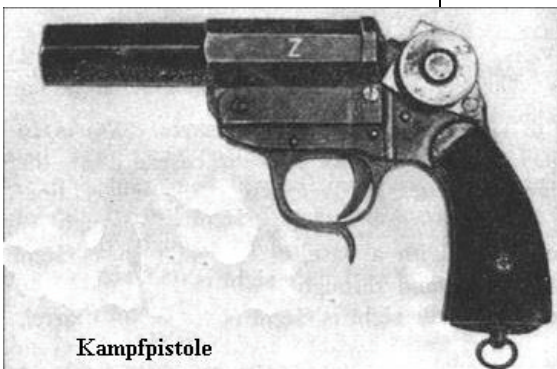
Teksti: SJA Sihvola

Kampfpistole

Kampfpistole ("taistelupistooli") on kehitelmä Leuchtpistolesta, valopistoolista. Waltherin valmistama Leuchtpistole tuli Reichwehriin käyttöön vuonna 1928. Se oli kaliperiä 4 (26,7 mm) ja painoltaan 1,3 kg. Myöhemmin Leuchtpistolea ryhdyttiin valmistamaan kevyemmästä metallista, jolloin sen paino putosi 0,78 kiloon.

Jossain vaiheessa asesuunnittelijoilla välähti, että valopistoolia voisi käyttää muihinkin tarkoituksiin. Leuchtpistoleen valmistettiin viisirihlainen kaliperiltään 23 mm oleva sisäpiippu ja yhdistelmän nimeksi annettiin Kampfpistole. Valmistus alkoi vuonna 1941. Asetta kutsutaan myös nimellä Kampfpistole Z, koska sisäpiippullisten pistoolien kylkiin maalattiin valkoinen "Z" -kirjain erottamaan nämä tavallisista Leuchtpistoleista. Kampfpistolien pituus on 24,5 cm piipun pituus 15,5 cm. Ensimmäinen aseeseen kehitetty ammus oli Sprenggranate Leuchtpistole eli Sprgr.LP, joka oli 12,5 cm pitkä ja sisälsi 30 g räjähdysainetta. Piskuinen kranaatti osoittautui kuitenkin liian tehottomaksi.

Pistooliin kehitettiin Wurfkörper ("heittojärjestelmä"), joka oli yhdistelmä normaalista käsigranaatista ja piippuun sopivasta puisesta istukasta. Ensimmäinen versio oli

Kampfpistole

Wurfkörper 358 LP, jossa käytettiin Stiehlhandgranaten (m/potaattinuija) kranaattiosaa. Ammus oli kuitenkin tähän tarkoitukseen liian painava, joka aiheutti liian lyhyen kantamatkan.

Toisessa mallissa, **Wurfkörper 361 LP**, käytettiin Eierhandgranate (m/munakranaatti), joka osoittautui paremmaksi. Ammuksen lento oli vielä liian epävakaata, joten tässä mallissa puinen istukka irtosi lennon alussa, jättäen kranaatin perään ohuen teräsputken, joka vakavoitti lentoa.

WK 261 LP painoi 0,325 kg ja sen pituus oli 22,4 cm. Kranaatin lähtönopeus oli n. 40 m/s ja tehokas käyttöetäisyys 85 m. Valmistuksen aikana istukan raaka-aineeksi muutettiin muovi ja lyhennettiin sitä. Tällöin kranaatin pituudeksi tuli 21,8 cm ja kantomatkaksi nousi melkein 100 metriin. WK 261 LP:tä valmistettiin vuosina 1941 ja 1942 yhteensä noin 260 000 kpl.

Kampfpistoleen valmistettiin useita erilaisia pst-kranaatteja. Ensimmäinen oli Wurfgranatpatrone 326 LP (**WK 326 LP**), jonka lentoa vaukautti neljä siivekettä. Lähtönopeutta kranaatilla oli n. 70 m/s ja kantomatkaksi 400 metriä. Kranaatin sisältämä 12 gramman räjähdyspanos oli kuitenkin liian alitehoinen.

WK 326 LP:tä kehitettiin ontelopanoksella ryyditetty **WK 326 HL/LP** (HL - Hohlladung). Uusittu kranaatti painoi 180 g. Lähtönopeutta sillä oli 60 m/s ja kantomatkaksi 300 m. Kranaatissa oli 22 g heksogeeniä ontelopanoksessa, joka antoi sille 50 mm panssarinläpäisykyvyn. WK 326:n versioita valmistettiin vuosina 1941 ja 1942 n. 400 000 kpl.

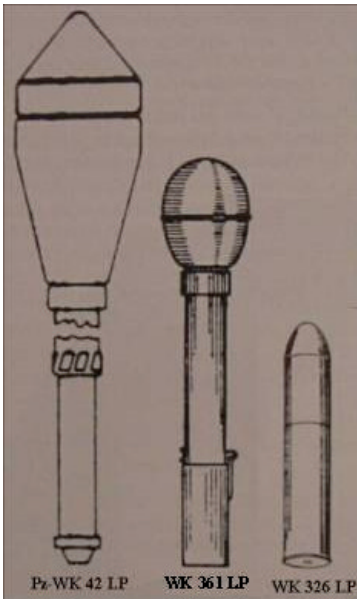

WK 326 LP

Kampfpistole käytössä

Schießbecher

siota.

Kirjanpidon mukaan vuonna 1941 käytettiin ainoastaan n. 6 000 WK 361 –kranaattia ja n. 20 000 WK 326 –kranaattia.

Sturmpistole

Koska edelliset kranaatit olivat enemmän tai vähemmän tehottomia, kehitettiin **Panzer-Wurfkörper 42 LP**, joka kuljetti 60 gramman ontelopanoksen. Panssarinläpäisykyky oli 80 mm. Jotta saavutettaisiin vaadittu 75 metrin kantomatka, oli ajoainetta lisättävä. Tämä lisäsi rekyyliä ja siksi kehitettiin taittoperä Kampfpistoleen. Näin syntyi Sturmpistole ("rynnäkköpistooli").

Sturmpistoleen vaihdettiin myöhemmin 18 cm pituinen piippu. Tällöin sen kokonaispituus perän avoimena oli 58,5 cm ja paino 2,45 kg. Aseella on todistettavasti tuhottu vain yksi vaunu.

Ei ole tietoa, kuinka monta sodan aikana toimitetuista n. 280 000 Leuchtpistole 42:stä on muutettu Kampf- tai Sturmpistoleksi. Leuchtpistole 42:ää on valmistettu kokonaisuudessaan n. 420 000 kpl ja valmistajina toimivat Walther ja Erma.

Kampfpistolen epätarkkuus johti Sturmbüchsen kehittämiseen. Se muistutti kolmepiippuista haulikkoja ja ampui muunnettua WK 361 LP –kranaattia jopa 200 metriin saakka. Aseen kehittelystä luovuttiin keväällä 1944.

SS suoritti omaa kehitystyötään, joka johti Kampfpistole Gerloffin syntyyn. Ase käytti GewPzGr. 46:ää ja 61:a,

jotka olivat myöskin SS:n kehittämiä. Valtataistelu armeijan vastaan viraston kanssa esti kuitenkin aseiden laajan käytön.

Gewehrgranatgerät / Schießbecher

Wehrmachtin käyttämä **Gewehrgranatgerät des Heeres** (kiväärikranaatin ampumalaite), kutsunanimeltään Schießbecher, pystytettiin asentamaan Kar98k:hon, G.43:een, StG44:een ja FG42:een. Gewehrgranatgerät on periaatteessa lyhyt 30 mm kaliiperinen ja 25 cm pitkä piippu. Sen paino on 0,75 kg ja se asennetaan kiväärin piipun päähän. Aseen alkuperäisten tähtäinten vasemmalle puolelle kiinnitettiin ampumalaitteen melko monimutkainen tähtäin, joka mahdollisesti ammunnan 300 metrin etäisyydelle. Gewehrgranatgerätiä valmistettiin toukokuuhun 1944 saakka, kokonaisvalmistusmäärän noustessa n. 1 450 000 kappaleeseen.

Kampfpistolen epätarkkuus lähellä 300 metriä oli sitä luokkaa, että tankkeihin oli turha yrittää osumia. Tästä johtuen päätettiin parantaa läpäisykykyä kantamatkan kustannuksella. Tästä ajatusmallista syntyi **Wurfmine H 62 LP**, joka oli kehitetty Gewehrgranate 61:stä. Kranaatti todettiin kuitenkin liian painavaksi ja epäkäytännölliseksi monimutkaisesta vakaajarakenteesta johtuen.

Wurfmine H 62 LP

WK 326 ja WK 361 olivat ainoat kranaatit, joita valmistettiin Kampfpistoleen merkittäviä määriä. Kampfpistole oli suhteellisen epätarkka eikä hirveän tehokaskaan, joten se ei saanut suurempaa suo-

Sturmpistole

Sturmpistole

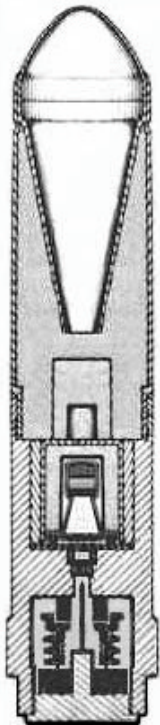
GewPzGr. 30 ja große GewPzGr. 30

Luftwaffen laskuvarjojääkärit käyttivät **Gewehrgranatgerät mit Klappkornia**. Laite käytti ammuksenaan myöhemmin mainittua **Gewehrgranate zur Panzerbekämpfungia**.

Gewehrgranate

Erilaisia kiväärigranaattimalleja on monenlaisia, mutta tässä keskitytään ainoastaan pst-käyttöön valmistetuista kranaateista.

Ensimmäinen valmistettu malli oli alumiinikuorinen **GewPzGr. 30** (Gewehrpanzergranate), jonka läpäisykyky huomattiin nopeasti liian heikoksi.

GewPzGr. 30

Sen korvasi suurempi **große GewPzGr. 30** (kutsuttiin myös Mod.40), joka painoi 390 gr. Kranaatin pituus oli 18,5 cm ja se kuljetti 115 gramman ontelohanosta.

Panssarinläpäisykyky oli 70 mm.

Kumpaakin edellistä mallia valmistettiin yhteensä

GewPzGr. 61 ja GewPzGr. 46

n. 23 800 000 kpl, joista n. 18 000 000 kpl käytettiin sodan aikana.

SS kehitti oman kranaattinsa, **GewPzGr. 46:n**, jonka läpäisykyky oli 90 mm. Kranaatin suurin halkaisija oli 4,6 cm, rihlatun varren pituus 10,2 cm ja itse panoksen pituus 9,3 cm. Kokonaispaino oli 390 g, josta 150 g ontelohanoksen paino.

Tätäkin kranaattia jatkokehiteltiin, jolloin syntyi **GewPzGr. 61**. Tämän läpäisykyky nousi 125 mm:iin. Kranaattiosan pituus oli 13,6 cm ja halkaisija 6,1 cm. Painoa murikalla oli 520 g, josta 200 g räjähdysainetta. Kumpaakin SS:n kranaattimallia tuotettiin erittäin pieniä määriä.

Gewehrgranate zur Panzerbekämpfung oli hieman edeltäjiään erilainen rakenteeltaan. Kranaatti asetettiin ampumalaitteen päälle, ei sisään, kuten edelliset. Kranaatin valmistajana toimi WASAG ja sitä kutsuttiin nimillä GGP, GG/P, GGP 40 tai GG/P 40. GGP painoi 520 g ja sen pituus oli 23,4 cm. Kranaatin halkaisija oli 6 cm. Räjähdysainetta ontelohanoksessa oli 175 g, joka antoi kranaatille 40 mm läpäisykyvyn. Koska kranaattia ei voinut vakauttaa rihlauksella, kuten edellisiä, sillä oli kuusi vakainta pyrstösään.

Kranaatin päälle asennettiin myöhemmissä versioissa kuppi, jotta

GGP 40

ontelohanos saataisiin syttymään aikaisemmin. Tämä nosti läpäisykykyä 45 mm:iin. Muutos nosti kokonaispituudeksi 29,5 mm.

Viimeinen kehityksen vaihe oli **Doppelschußgranate**. Siinä oli kaksi ajoaineyksikköä, joka nosti kantomatkaa jonkin verran. Ensimmäisen mallin valmisti Bergmann, ja sitä kutsuttiin nimellä kleine Ausfühung. Se painoi 520 g ja sen lähtönopeus oli 160 m/s. Räjähdysainetta kranaatissa oli 120 g antaen sille 85 mm läpäisykyvyn.

Seuraava malli painoi 1 100 g ja kuljetti 560 g ontelohanoksen, joka antoi kranaatille 140 mm läpäisyn. Tämänkin jälkeen kranaattia suurennettiin, ja syntyi große Ausfühung. Se painoi 1 580 g, siinä oli 730 g panos ja läpäisykyky oli 180 mm. Hitaasta 70 m/s nopeudestaan huolimatta kranaatilla oli 375 metrin kantomatka. Kranaatit olivat kuitenkin sen verran epätarkkoja, että tankkiin osuminen kantomatkan yläpäässä oli epätodennäköistä.

Yritys nimeltä Thomanek kehitti vastaavanlaisen kranaatin. Siinä oli 600 gramman panos ja läpäisyä 270 mm. Yhä voimakkaampia kranaatteja kehitettiin sodan loppuun asti kilpaa vihollisen vaunujen panssaroinnin kanssa. Viimeisin kranaattimalli oli halkaisijaltaan 10 cm ja siinä oli 1 350 kilon ontelohanos. Panssarinläpäisy oli 360 mm.